

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(1605)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawczej (311.)
oraz Komisji Rodziny
i Polityki Społecznej (146.)
w dniu 25 maja 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (cd.) (druk senacki nr 872, druki sejmowe nr 1698, 1789, 2776, 2893 i 2893-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 19 minut 38)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski oraz przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dzień dobry, a właściwie dobry wieczór. W imieniu przewodniczącego Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, pana Mieczysława Augustyna, oraz moim, przewodniczącego Komisji Ustawodawczej, otwieram wspólne posiedzenie komisji.

Przedmiotem naszego posiedzenia jest rozpoznanie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Chcę przypomnieć, że jest to kontynuacja posiedzenia, które odbywało się z udziałem trzech komisji senackich. W tej chwili komisję są dwie, ponieważ komisja praw człowieka i praworządności odbyła posiedzenie osobne. Przypomnę, że odbyła się już dyskusja, zostały zgłoszone poprawki i merytoryczne, i legislacyjne. Chciałbym, ażeby Biuro Legislacyjne w telegraficznym skrócie przedstawiło nam teraz swoje stanowisko.

Bardzo proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przedstawić nasze stanowisko w telegraficznym skrócie będzie mi trudno, ale postaram się zrobić to jak najszybciej i jak najzwięźlej. Mam tylko pytanie formalne. Na ostatnim posiedzeniu udało mi się omówić trzy pierwsze uwagi. Rozumiem, że kontynuujemy. Tak?

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak, kontynuujemy. Bardzo proszę.)

Dobrze.

Uwaga czwarta dotyczy art. 9a ust. 2 i jego relacji z art. 9a ust. 8. Muszę omówić treść tych przepisów. W myśl art. 9a ust. 2 zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w jego skład wchodzi przedstawiciele określonych jednostek. W świetle art. 9a ust. 8 zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych pomiędzy wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a tymi podmiotami. W opinii Biura Legislacyjnego istnieje pewna wątpliwość co do wzajemnej relacji tych przepisów. Wątpliwości mogą dotyczyć tego, na jakich właściwie zasadach działa ten zespół. Rozumiem, że najpierw musi dojść do porozumienia pomiędzy podmiotami, a później zostaje powołany zespół.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak jest.)

Ale sposób, a jaki zostało to zapisane, powoduje, że takie rozumienie przepisu nie jest oczywiste. Jeżeli jednak nie budzi to państwa wątpliwości... To jest tylko taka uwaga.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, tak króciutko od razu się do tego ustosunkować.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Zgadzamy się z tą uwagą, ale... Jak wiadomo, porozumienie ma charakter intencyjny. To rada gminy podejmuje uchwałę, ale nie wszystkie podmioty są podległe gminie, stąd też... W tych kategoriach musi być rozpatrywane to porozumienie.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Omówiona poprawka byłaby... Ta wątpliwość została omówiona.

Kolejna uwaga, bardzo proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwaga piąta dotyczy art. 9a ust. 3, który stanowi, że w skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele określonych jednostek. Art. 9b ust. 2 mówi z kolei, że zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów, o których mowa w dwóch innych ustępach. Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, że zespół interdyscyplinarny integruje i koordynuje między innymi działania własnych członków.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Rząd akceptuje tę uwagę.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:

Dziękuję.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Akceptacja rządu. Bardzo dziękuję.

Kolejna uwaga.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwaga szósta. Zgodnie z art. 9b ust. 3 pkt 1 do zadań grup roboczych należy opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach. Oczywistym jest, że... Tak?

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jest akceptacja rządu.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Dobrze.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jest akceptacja. Dziękuję bardzo.

Omówiliśmy już wszystkie uwagi...

(Senator Mieczysław Augustyn: Nie, to nie wszystko.)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Nie, jeszcze nie.)

Nie? Przepraszam bardzo. Wydawało mi się, że już wszystko.

Proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Teraz przechodzimy do uwagi siódmej. Należy wyjaśnić kwestię, czy chodzi o uzasadnione podejrzenie, czy jedynie podejrzenie...

(Głos z sali: Uzasadnione.)

Uzasadnione? Dobrze. Proponujemy więc...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To jest uwaga zawarta w punkcie siódmym.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Widzę, że jest akceptacja rządu.

Kolejna uwaga – ósma.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwaga ósma dotyczy zastosowanego w przepisie skrótu myślowego. Widzę, że jest akceptacja rządu...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak? Jest aprobatą rządu. Dziękuję.

Uwaga dziewiąta.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Mam jeszcze pytanie: czy państwo aprobują taką wersję, jaką zaproponowałam, łącznie z rozszerzeniem?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję bardzo.

Uwaga dziewiąta dotyczy doprecyzowania przepisu, tak żeby uwzględniono zasady wynikające z ustawy o finansach publicznych. Chodzi o terminologię.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Czy jest aprobata rządu?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: To jest uwaga dziewiąta.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Kolejna aprobata. Dziękuję.

I kolejna uwaga – dziesiąta.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Dziesiąta uwaga dotyczy użytego w przepisie sformułowania: przestępstwo ści-gane z urzędu. Jeżeli państwo się zgadzają, to...

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Akceptujemy.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jest kolejna aprobata.

(Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego w Ministerstwie Sprawiedliwości Grażyna Stanek: Jeśli można...)

Proszę bardzo, Pani Prokurator, Pani Dyrektor.

**Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grażyna Stanek:**

Państwo Senatorowie! Panie Ministrze!

Jeślibyśmy skreślili wyrazy „ściganego z urzędu”, to wówczas bardzo szeroki krąg zdarzeń będzie podlegał powiadomieniu. Chciałabym wyjaśnić, może troszeczkę szerzej, niż jest to w opinii, że przestępstwa ścigane z urzędu to są i przestępstwa publicznoskargowe, i przestępstwa ścigane na wniosek. One też są ścigane z urzędu, ale wtedy prokurator musi uzyskać wniosek o ściganie... Wydaje się więc, że racjonalniejszym rozwiązaniem było pozostawienie sformułowania: ściganego z urzędu.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: A co z art. 157?)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: No właśnie.)

(Głos z sali: Do mikrofonu, Panie Ministrze.)

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Art. 157 zawęża tę... Jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż siedem dni, to ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego, chyba że pokrzywdzonym jest osoba najbliższa zamieszkująca wspólnie ze sprawcą. Naszym zdaniem to jest zawężenie...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

**Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Grażyna Stanek:**

Tak, zgoda. Brzmienie przyjęte w ustawie jest pewnym zawężeniem. Ale jeżeli dopuścimy przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego, to będzie chodziło nie tylko o tego rodzaju obrażenia, o których w tym przepisie się mówi...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To jest zbyt szerokie.)

...ale również o ublizanie, naruszenie nietykalności cielesnej. A przecież chodzi o zdarzenia, powiedziałabym, nie rzutuujące na... Tu już nawet nie chodzi o zakres działania prokuratury...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Może zdarzyć się sytuacja, że rodzina czy związek takich interwencji nie będzie potrzebować.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Jaka jest więc propozycja Ministerstwa Sprawiedliwości?)

Pozostawienie tego zapisu... Ja bym sugerowała pozostawienie takiego zapisu, jaki jest w tekście uchwalonym.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jest więc sprzeciw wobec tej poprawki.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Nie tego dotyczył nasz główny zamysł, jeśli chodzi o tę ustawę, więc... Wierzymy Ministerstwu Sprawiedliwości i jesteśmy w stanie, po konsultacjach, przystać na taki zapis, jeśli zmiana miałaby powodować niepotrzebne komplikacje.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Rozumiem, że jesteście państwo przeciw takiej poprawce?)

Tak, jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Rozumiem.

Kolejna uwaga Biura Legislacyjnego, bardzo proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwaga dwunasta ma charakter redakcyjny. Chodzi o zamianę wyrazu „wypadku” na wyraz „przypadku”.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: To jest oczywiste.)

Uwaga trzynasta dotyczy, powiedziałabym, delikatnej wątpliwości Biura co do zasadności wprowadzania nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, z sugestią rozważenia zasadności wprowadzania zmian.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Stanowisko ministerstwa.

Proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jeśli można... Stanowisko ministerstwa pracy, a jednocześnie rządu, bo rząd jest gospodarzem tej ustawy, jest takie: jesteśmy absolutnie przeciw, bo to wywraca sens głównego zapisu merytorycznego dotyczący bicia dzieci.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jedenasta?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:

Tak. Bo opuściłam uwagę jedenastą, która ma charakter redakcyjny.)

(Głos z sali: Tak...)

Jest aprobata rządu. Dziękuję.

Omówiliśmy już wszystkie...

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:

Jeszcze nie.)

Przepraszam.

Proszę bardzo.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwaga czternasta ma również charakter redakcyjny. Chodzi o... Nie, przepraszam. Uwaga czternasta dotyczy art. 4, który przewiduje nowelizację ustawy o Policji.

(Głos z sali: Rząd jest przeciw.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Brak aprobaty.

Kolejna uwaga.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Uwagi piętnasta i szesnasta dotyczą bardzo podobnej...
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Już widzę, że jest akceptacja...

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Pełna akceptacja.
(*Przewodniczący Piotr Zientarski: To już jest koniec. Tak?*)

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Mam jeszcze pytanie. Na poprzednim posiedzeniu połączonych komisji zaproponowałam w uwadze drugiej poprawkę o charakterze redakcyjnym dotyczącą przepisu, który już istnieje. Chodzi o to, że w obowiązującej ustawie mówi się, że realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa. To jest propozycja, powiedziałabym... Jest to uwaga techniczna, ale...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
Jak państwo chcecie, ponieważ i tak, i tak...
(*Wypowiedź poza mikrofonem*)
Dobrze. Rozumiem, że nie.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Proszę jeszcze o przypomnienie stanowiska rządu...
(*Głos z sali: To, co państwo wnoszą jako poprawkę, jest już umieszczone w ustawie. Chodzi o finansowanie z budżetu państwa.*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa:*
Dobrze. Już uzgodniliśmy.)

Dobrze.

Panie Ministrze, gwoli przypomnienia, proszę o ustosunkowanie się do pierwszych trzech uwag Biura Legislacyjnego, które były omawiane na poprzednim wspólnym posiedzeniu. Chodzi o to, żebyśmy mieli aktualne stanowisko.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Przepraszam, nie chcę być tutaj posądzony o pychę, bo ja nie byłem na tym posiedzeniu komisji... Pozwolę więc sobie oddać głos pani dyrektor, żeby mogła to omówić. Aczkolwiek mamy to uzgodnione

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dobrze.
Proszę bardzo.

**Dyrektor Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej
w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Krystyna Wyrwicka:**

Dziękuję bardzo.

Co do pierwszej kwestii, czyli tego, co oznacza pomoc w uzyskaniu mieszkania, to my wyjaśniliśmy te intencje. Chodzi o szeroko pojęte działania. Jesteśmy za pozostawieniem tego przepisu w obecnym kształcie.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Brak aprobaty?)

Tak.

Druga kwestia, nieco mniej istotna, o której przed chwilą mówiliśmy. W projekcie jest przepis, że środki na realizację i obsługę zadań zapewnia budżet państwa, a państwo proponujecie zapis, że realizacja i obsługa zadań jest finansowana ze środków budżetu państwa. Nie ma to znaczenia, bo chodzi o źródło finansowania. Przypominam jednak, że ustawa o pomocy społecznej mówi o tym, że środki zapewnia budżet państwa. Proponujemy pozostawienie obecnego zapisu. Chodzi o zachowanie pewnej jednolitości...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Jednolitość ustawodawstwa, tak jest. Nie ma aprobaty.)

Trzecia kwestia, czyli delegacja do rozporządzenia. Nie można, powiedziała bym, przeregulować... Państwo kwestionujecie, że celem zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania zadań... My regulujemy kwestie nadzoru i kompetencji inspektorów, a więc to, jak oni mają być przygotowani, jak ten nadzór i kontrola mają przebiegać. Naszym zdaniem zapewniamy to, co jest nazwane odpowiednim poziomem wykonywania zadań, bo jeśli są odpowiednie kwalifikacje, jest przygotowanie... To jest kadra, która wypełnia te zadania...

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo. Stanowisko rządu znamy.

Proszę państwa, jak na wstępie powiedziałem, dyskusja już się odbyła. Na tym etapie postępowania w komisji zostały złożone wnioski o charakterze legislacyjnym, zostały one także omówione.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos?

Pan senator Cichoń, proszę bardzo.

Ja tylko chciałbym poinformować państwa, że te poprawki, które zostały zaprobowane przez ministerstwo, zgłaszam formalnie.

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Zbigniew Cichoń:

Proszę państwa, ja mam wniosek o usunięcie, czyli wykreślenie z treści, następujących artykułów. Momencik... Art. 5–12.

(Senator Mieczysław Augustyn: Z nowelizacji. Tak, Panie Senatorze?)

Tak, oczywiście.

(Senator Mieczysław Augustyn: Skreślić od art. 5 do...)

Do art. 12.

Chodzi o te wszystkie instytucje, które się tu wprowadza, typu zespoły, grupy, które mają monitorować, zbierać informacje itp. Uważam, że są to rozwiązania wątpliwe, nawet z punktu widzenia konstytucyjności, zwłaszcza jeśli chodzi o zbieranie informacji o osobach wbrew ich woli.

Za celowe uważam te zmiany, które są w artykułach wcześniejszych, czyli na przykład w art. 1, bo preambuła też może być, czyli tam, gdzie się wprowadza bezpłatne poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne itd. To są zmiany rzeczywiście potrzebne, żeby osoby pokrzywdzone mogły korzystać z realnej pomocy. Pozostałe zmiany troszeczkę niestety mi pachną takimi działaniami z minionego okresu, związanymi z Inspekcją Robotniczo-Chłopską. To się nie przyczyni do poprawy kondycji rodziny, a jeżeli taka poprawa w ogóle miałaby nastąpić, to koszt jej osiągnięcia będzie zbyt wysoki. Bo odbędzie się to kosztem ograniczenia prywatności i prawa rodziny do bycia wolną od nieuzasadnionej ingerencji. To jest wręcz sprzeczne z art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Dlatego taki wniosek zgłaszam.

Akceptuję kwestie dotyczące zmiany kodeksów karnych, z wyjątkiem proponowanej zmiany w art. 160, gdzie się proponuje dodanie §1a, czyli obligatoryjnego uchylenia warunkowego zwolnienia, jeśli sprawca ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy. Nie można z sądu czynić automatu pozbawionego woli decydowania. Do tej pory sąd mógł to orzec, ale nie musiał. I należy taki przepis pozostawić. Trybunał Konstytucyjny niejednokrotnie się zresztą wypowiedział, że nie można ubezwłasnowolnić sądu. Po to jest sąd, żeby podejmował decyzje.

(*Senator Mieczysław Augustyn*: Panie Senatorze, ja sobie notuję... Proszę mi powiedzieć, o którą poprawkę chodzi. Bo one są numerowane, będzie nam łatwiej... O którą zmianę chodzi?)

Już podaję. Ja korzystałem z tekstu porównawczego. Już mówię... Chodzi o artykuł... Art. 160 §1a kodeksu karnego wykonawczego. To jest w artykule...

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Siódmym.)

Tak, art. 7 nowelizacji.

(*Senator Mieczysław Augustyn*: Skreślić. Tak?)

Tak.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

To jest pana formalny wniosek, Panie Senatorze. Tak?

(*Senator Zbigniew Cichoń*: Tak jest.)

Rozumiem. Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Mieczysław Augustyn, bardzo proszę.

Senator Mieczysław Augustyn:

Proszę państwa, ja chciałbym zgłosić poprawkę, o której była już mowa, to znaczy w art. 2 wykreślić wyrazy: „zadawania cierpień psychicznych i innych form poniżania dziecka”.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Pan senator Kaleta, a potem pan przewodniczący Rulewski.
Proszę bardzo, Panie Senatorze.

Senator Piotr Kaleta:

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, ta ustawa budzi wiele kontrowersji. Myślę, że ona nie jest w wystarczającym stopniu skonsultowana społecznie i dlatego na tym kolejnym już naszym posiedzeniu w tej sprawie chciałbym zgłosić, Panie Przewodniczący, wniosek o odrzucenie tej noweli w całości. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący, pan senator Jan Rulewski.
Proszę bardzo.

Senator Jan Rulewski:

Proszę państwa, mam kilkanaście poprawek. Niektóre, ostrzegam, się powtarzają i były już tutaj omawiane, niektóre mają charakter redakcyjny bądź są oczywiste. Redakcyjna, ale zarazem...

(Rozmowy na sali)

Art. 1 nowelizacji, zmiana druga. Chodzi o pomoc w sprawie uzyskania mieszkania. To stwierdzenie w pkt 6 brzmi nie po polsku. Proponuję, żeby je zmienić. Zapewnienie pomocy w uzyskaniu mieszkania... Zapiszmy po prostu, że chodzi o udzielenie pomocy.

Następnie, na stronie 4 ustawy... Do zadań wojewody należy... Proponuję, żeby skreślić punkty dotyczące monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie, powoływania i odwoływania wojewódzkiego koordynatora oraz monitorowania realizacji krajowego programu. To są zagadnienia, które leżą w gestii gminy, a nie w gestii wojewody. Do zadań wojewody należą tylko, jak tu jest napisane, nadzór nad realizacją zadań, kontrola... Uważam, że tych zadań jest za dużo.

Proponuję także, żeby skreślić zapis o wytycznych dla prokuratora. To jest na stronie 5 ustawy. Nie wiem, jaką te wytyczne miałyby moc obowiązującą...

(Senator Mieczysław Augustyn: Moc wskazującą, a nie obowiązującą. Prawda?)

Jeśli już nawet będą te wytyczne, to dlaczego...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Artykuł... Panie Senatorze, który to artykuł?)

Zmiana szósta... Do zadań prokuratora generalnego należy...

(Senator Mieczysław Augustyn: Która?)

To znaczy... Ja sobie to wydrukowałem... Przepraszam, skserowałem. Jeśli dział legislacji mógłby...

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Już to mamy.)

Następnie, na tej samej stronie w ostatnim wierszu...

(Senator Mieczysław Augustyn: Numer zmiany...)

Zmiana siódma. Z uwagi na to, że zespół interdyscyplinarny ma charakter organu, uważam, że udział w nim przedstawicieli organizacji pozarządowych byłby trudny

do zaakceptowania, spowodowałyby różnicę zdań. Nie wiadomo, jakie organizacje miałyby to być. Takie, które są za czy przeciw czemuś... Prawda? Uważam, że udział ich przedstawicieli nie jest konieczny.

Kolejna uwaga. Zespołowi interdyscyplinarnemu...

(*Senator Mieczysław Augustyn*: Chodzi o art. 9b. Tak?)

Tak, art. 9b ust. 2.

...Należy odjąć zadania, które są określone...

(*Senator Mieczysław Augustyn*: W pktach 1–5?)

Tak. Diagnozowanie problemu, podejmowanie działań... Pkty 1–5.

Dalej. Także zmiana siódma, art. 9d ust. 1. Chodzi o inną redakcję tego przepisu. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i następuje po zawiadomieniu osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Zgoda ta nie jest wymagana, gdy przemoc dotyczy małoletnich dzieci. To jest oczywiste, dzieci się nie mogą obronić. W pozostałych przypadkach trzeba zawiadomić osobę dotkniętą przemocą, że taka Niebieska Karta została założona. Chodzi o zawiadomienie.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Bardzo słusznie.)

Następna zmiana...

(*Senator Mieczysław Augustyn*: Zmiana ósma.)

Zmiana ósma. Proponuję, żeby skreślić... Przepraszam, żeby w art. 10 dopisać pkt 5, który...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Chodzi o zmianę ósmą. Proponuję w art. 10 ust. 1 dopisanie pktu 5 o przeciwdziałaniu upowszechniania przemocy w mediach i internecie. Rada Ministrów przyjmuje krajowy program przeciwdziałania przemocy...

(*Głos z sali*: A samorząd?)

...określający szczegółowe zadania w zakresie... Tu nigdzie nie ma mowy o samorządzie.

Następna zmiana...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Tak jest. Skreślenie tej niepotrzebnej, zbyt ciężkiej administracji. Chodzi o zmianę dziewiątą, która dotyczy art. 10a–10f. Chodzi o ten zespół monitorujący i jego obsługę administracyjną. Art. 10a–10f.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Skreślić art. 10e–10f czy 10a–10f?)

Art. 10a–10f.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Dobrze.)

Zmiana dwunasta. Uważam za zbyt ciężki art. 12 ust. 2, mówiący o tym, że osoby, które będą świadkami przemocy w rodzinie, powinny zawiadomić odpowiedni podmiot. Bo stwarzamy obowiązek bez restrykcji. Proponuję dotychczasowe brzmienie, czyli bodajże wyrazy: mogą zawiadomić.

(*Senator Zbigniew Cichoń*: Dotychczasowe brzmienie to: powinny zawiadomić.)

To przepraszam. Proponuję więc zapis: mogą zawiadomić. Bo to jest martwy przepis, który wywołuje reakcje, że trzeba się zgłosić na policję, nie wiedząc, co nas tam spotka. Skreślmy to.

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski*: Ale co skreślamy, Panie Senatorze?)

W art. 12 ust. 2. To jest zmiana dwunasta.

Teraz art. 2 nowelizacji. Ta definicja tych kar cielesnych... Oczywiście zgadzam się z tym, co powiedział pan przewodniczący, co do sformułowania: zadawania cierpień psychicznych i innych form poniżania. Jednakże proponowałbym po wyrazach „kar cielesnych” dodać wyrazy: „z wyłączeniem przypadków służących dobru dziecka”. (*Oklaski*)

(*Wesołość na sali*)

(*Rozmowy na sali*)

Teraz art. 5 nowelizacji, zmiana szósta. Opuszczenie mieszkania... Nie, przepraszam. Sąd zarządza wykonanie kary... Proponowałbym zapis: „sąd może zarządzić wykonanie kary”.

(*Senator Mieczysław Augustyn: Zamiast wyrazu: „zarządza”. Tak?*)

(*Przewodniczący Piotr Zientarski: Fakultatywnie zamiast obligatoryjnie.*)

Tak jest.

Następnie art. 6 nowelizacji, w którym... Art. 6 nowelizacji, zmiana druga, która dotyczy art. 275a.

(*Głos z sali: Ale jeszcze wcześniej, w art. 5 zmiana siódma.*)

(*Senator Mieczysław Augustyn: Skreślić zmianę siódmą w art. 5?*)

W art. 5? Jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż siedem dni... Tak, skreślić, żeby... Mam na myśli przede wszystkim rolę Ministerstwa Sprawiedliwości. Chodzi o to, że ściganie z oskarżenia publicznego mamy praktycznie od początku, od najmniejszego zadarcia naskórka aż do tych siedmiu dni, w czasie których... Ten zapis, moim zdaniem, nie służy skuteczności działania tej ustawy, jak tu ktoś określił, służy „zamuleni”.

Teraz art. 6 nowelizacji. Chodzi o prawo do lokalu mieszkalnego.

(*Senator Mieczysław Augustyn: To jest druga zmiana...*)

Tak jest. Po pierwsze, to sąd w uzasadnionych przypadkach może pozbawić prawa do zamieszkiwania, a po drugie, okresowo, to znaczy ze wskazaniem, na jaki okres. Obecnie brzmienie wskazuje na to, że można pozbawić kogoś prawa do korzystania z mieszkania, do którego ma tytuł własności, bez wskazania, na jak długo. W moim przekonaniu jest to ograniczenie konstytucyjnego prawa własności.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Jest to pozbawienie nieuzasadnione, bo na czas nieokreślony. Ja przeczytałem literaturę dotyczącą regulacji tych kwestii w kilku państwach i owszem, wszędzie występuje taka instytucja sankcyjna, ale na czas określony, ograniczony z możliwością przedłużenia.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski: Jest przecież szansa na resocjalizację.*)

Tak jest. Trudno, żeby rodzinę na zawsze rozbić, pozbawić mieszkania, tylko dlatego, że miał miejsce kłopotliwy i przykry, ale incydent.

Art. 7 nowelizacji. Sąd penitencjarny może odwołać warunkowe zwolnienie, jeżeli... Ta zmiana w art. 7 chyba już była omawiana. Chodzi o zapis: „może odwołać”.

I art. 12, ostatni. Nie uważam, aby możliwe było wejście tej ustawy w życie z dniem 1 lipca, ponieważ na przygotowanie, szkolenia i powołanie zespołu w gminach byłby praktycznie tylko miesiąc. Stąd proponuję wydłużyć ten okres.

(*Przewodniczący Piotr Zientarski: To znaczy vacatio legis?*)

Tak.

(Senator Mieczysław Augustyn: O jaki termin chodzi?)

1 września 2010 r.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

(Senator Mieczysław Augustyn: Jeszcze stanowisko rządu.)

To może za chwilę, bo jeszcze pan przewodniczący Paszkowski.

Proszę bardzo.

Senator Bohdan Paszkowski:

Panie Przewodniczący, ja chciałbym wrócić do art. 2 naszej zmieniającej ustawy, który stanowi między innymi, że osobom wykonującą władzę rodzicielską oraz sprawującym opiekę lub pieczę nad małoletnim zakazuje się stosowania kar cielesnych. Pan przewodniczący Augustyn zgłaszał już tutaj odpowiednią poprawkę. Myślę, że pan senator Rulewski poprzez swoją propozycję poprawki oddał istotę tego artykułu, który, moim zdaniem, na gruncie naszego prawa jest groźny. Tak to określe. Osobiście przyznam, że nie sądzę, aby mój ojciec był osobą, która teoretycznie naruszała ten przepis czy była przestępcą. Myślę, że większość z nas obecnych na tej sali doznawała w swoim dzieciństwie jakichś kar cielesnych, chociaż w tej chwili nie uznamy tego za naruszenie pewnych zasad wychowania, które teoretycznie wyszło nam na dobre. Ja rozumiem intencję tego przepisu, ale uważam, że w połączeniu z nowymi uprawnieniami dla pracowników socjalnych w porozumieniu... Chodzi na przykład o to, że można odebrać rodzicom...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Panie Senatorze, skąd takie przeświadczenie? Bardzo przepraszam, ale pan powtarza po raz kolejny coś, co jest nieprawdą.)

Proszę Pana, ja...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Niech mi pan to przeczyta, powie, gdzie jest...)

Przecież wprowadzacie taki przepis.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Gdzie?)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Panie Ministrze, organy administracji samorządowej i państwowej będą interpretować te przepisy. Dajecie pewien instrument, który nie wiadomo, jak będzie wykorzystywany.

(Głos z sali: Mogę ad vocem?)

Ale na razie nie, bo jeszcze nie skończyłem.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Tak, proszę poprawki.)

W związku z powyższym chciałbym, zwracając się do rozsądku wszystkich tutaj obecnych, nie kwestionując, że przemoc w rodzinie w szerokim rozumieniu powinna być eliminowana z całą, że tak powiem, konsekwencją przez nasze państwo... Brzmienie tego przepisu wydaje mi się po prostu niestosowne. Jeżeli walczy się o pewną sprawę, to trzeba zastosować odpowiedni do tego instrument, a nie wprowadzać klauzulę generalną, na podstawie której, wracając do początku mojego wywodu... Więk-

szość z naszych rodziców stanęłaby pod pręgierzem tego zapisu. Powiem więcej. Myślę, że w tej chwili na gruncie prawa naszego państwa są odpowiednie instrumenty, które można zastosować. A my chcemy tutaj wprowadzić imitację pewnych zapisów, być może wzorem innych krajów, które na gruncie rodziny, powiedziałbym, odniosły klęskę. My chcemy wprowadzać zapisy, których skutków nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Ja proponuję, żeby ten zapis wyeliminować z tejże ustawy, to znaczy skreślić.

(Przewodniczący Piotr Zientarski: Taki jest wniosek formalny?)

Odniosę się do tego, co zaproponował pan Rulewski. Pan Rulewski wyciągnął, powiedziałbym, logiczną konsekwencję z ostrości tego zapisu. Proszę o skreślenie tego zapisu.

(Senator Mieczysław Augustyn: To znaczy skreślić art. 2 w całości.)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś wnioski o charakterze legislacyjnym? Nie ma.

Bardzo proszę, Panie Ministrze, o ustosunkowanie się – może zaczniemy od początku – do wniosków przedstawionych przez pana senatora Cichonia, pana senatora Rulewskiego i pana senatora Paszkowskiego.

(Senator Mieczysław Augustyn: Jeśli pozwolisz, bo ja notowałem... Notowałem, pomagając panu przewodniczącemu, więc będę pytał.)

Oczywiście, przecież niejako prowadzimy wspólnie.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej Mieczysław Augustyn)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę państwa, wnioski pana senatora Cichonia. Pierwszy, ażeby skreślić art. 5–12 nowelizacji.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jesteśmy przeciwko tym zmianom.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Kolejny wniosek, ażeby skreślić art. 7.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Również jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Kolejny wniosek jest mój.

(Głos z sali: Ale, panie Przewodniczący...)

(Senator Piotr Zientarski: Jeszcze Biuro Legislacyjne.)

Proszę bardzo.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Bardzo przepraszam, Panie Przewodniczący. Pan senator Cichoń rzeczywiście w taki sposób wyraził swoje poprawki, jak pan tutaj przytoczył, ale w tak zwanym międzyczasie intencje pana senatora zostały uściślone. Może ja pozwolę sobie...

(Senator Piotr Zientarski: Pan senator Cichoń akurat wyszedł, a my chcemy uściślić jego intencje. Nie wiemy, jakie one są. O, jest już pan senator...)

Dobrze. To może pan senator skontroluje, czy dobrze zapisałyśmy.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Panie Senatorze, próbujemy ustalić istotę pana poprawek. Bo ja pana dopytywałem... Poprawka pierwsza dotyczyła skreślenia art. 5–12. Tak?

(Senator Zbigniew Cichoń: Tak jest.)

(Senator Jan Rulewski: W tym art. 7 przecież...)

W tym art. 7 w takim razie... Bo ten artykuł oddzielnie został omówiony.

(Senator Zbigniew Cichoń: Już, zaraz.)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To znaczy, że chodzi o art. 1 ustawy. Tak? Zmiany od trzeciej do...

(Głos z sali: Do dwunastej.)

Od trzeciej do dwunastej.

(Senator Piotr Zientarski: Bardzo proszę się skoncentrować...)

(Senator Zbigniew Cichoń: Zmiany od trzeciej do dwunastej, łącznie z trzynastą. Chwileczkę... Czternastą również. Patrząc, jak jest stara treść trzynastki... Moment.)

To znaczy, że chodzi o art. 1 nowelizacji zmiany od trzeciej do czternastej. Zgadza się?

(Senator Zbigniew Cichoń: Tak.)

Proszę o stanowisko rządu.

(Senator Piotr Zientarski: Czy jest potrzeba doprecyzowania przez Biuro Legislacyjne?)

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Panie Senatorze, ja pozwolę sobie odczytać. Proponuje pan wprowadzenie następujących zmian: w art. 1 skreśla się punkty od trzeciego do czternastego.

(Senator Zbigniew Cichoń: Tak jest.)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Jakie jest stanowisko ministerstwa?

Proszę bardzo.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Ta zmiana czy poprawka wywraca sens całej ustawy, dlatego jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Druga poprawka była moja. Chodzi o to, żeby w art. 2 skreślić wyrazy: „zadawania cierpień psychicznych i innych form poniżania dziecka”.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Ta zmiana było już zgłoszona. Jesteśmy za.
(*Senator Piotr Zientarski*: Tak. Była akceptacja.)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Teraz propozycja pana senatora Kalety, żeby odrzucić ustawę w całości.
(*Senator Piotr Zientarski*: Nad tym będziemy głosować osobno. Prawda?)
Tak jest.

Teraz poprawki pana senatora Rulewskiego. Art. 1 nowelizacji, zmiana druga. Chodzi o art. 3 ust. 1 pkt 6. Propozycja jest taka, żeby sformułowanie „zapewnienia pomocy w uzyskaniu mieszkania” zastąpić wyrazami: „pomocy w urządzaniu mieszkania”.

(*Senator Jan Rulewski*: Uzyskaniu.)
Tak. Pomocy w uzyskaniu mieszkania...

Senator Małgorzata Adamczak:

Przepraszam, Panie Przewodniczący, można?
Jeżeli omawiamy już pewne punkty, poprawki, to od razu głosujemy. Bo później zapomnimy, trzeba będzie do tego wracać...

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Możemy głosować...
(*Głos z sali*: A stanowisko ministra?)
(*Senator Piotr Zientarski*: Stanowisko ministra musimy znać wcześniej.)
Możemy po przedstawieniu stanowiska rządu głosować.
Proszę państwa, padł wniosek formalny, żeby po przedstawieniu stanowiska od razu głosować. Chodzi o to, żeby nie wracać potem do tych poprawek.
(*Głos z sali*: Ale najpierw najdalej idący wniosek o odrzucenie ustawy.)
(*Senator Piotr Zientarski*: Tak, jak rozpoczniemy blok głosowań.)
Najpierw musielibyśmy przegłosować wniosek pana senatora Kalety, a potem głosować nad...

Senator Piotr Zientarski:

Ale jeszcze nie rozpoczęliśmy głosowań. Jak rozumiem, propozycja pani senator została przyjęta. W tej sytuacji...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Chodzi o sposób procedowania, o to, że po każdej poprawce będziemy głosować. Oczywiście w pierwszej kolejności poddaję pod głosowanie wniosek najdalej idący, czyli wniosek o odrzucenie ustawy.

Kto jest za przyjęciem wniosku pana senatora Kalety? (6)

Kto jest przeciwny? (8)

Kto wstrzymał się od głosu? (0)

Wniosek nie uzyskał poparcia.

Teraz przystępujemy do głosowania nad poszczególnymi poprawkami. Rozpocznemy jeszcze raz od tych...

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Jeżeli pan senator pozwoli...)

Przepraszam...

Proszę bardzo.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Najpierw przegłosujemy te poprawki, co do których stanowisko rządu już znamy.

Wracamy więc do poprawki pana senatora Cichonia. Jest to poprawka zmierzająca do skreślenia zmian od trzeciej do czternastej w art. 1. Stanowisko rządu było negatywne.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciw? (8)

Poprawka została odrzucona.

(Senator Piotr Zientarski: Nikt się nie wstrzymał...)

Teraz poprawka zgłoszona przeze mnie. Chodzi o skreślenie w art. 2 wyrazów: „zadawania cierpień psychicznych i innych form poniżania dziecka”. Stanowisko rządu pozytywne.

(Senator Bohdan Paszkowski: Ale, Panie Przewodniczący, moja poprawka idzie dalej i w związku z tym powinna być przegłosowana wcześniej.)

Tak. Proszę bardzo.

Wniosek pana senatora Paszkowskiego o skreślenie art. 2 w całości.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (8)

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

To teraz poprawka, którą ja zgłosiłem.

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Przepraszam bardzo, ale jest jeszcze poprawka pana senatora Rulewskiego do tego samego artykułu.)

(Senator Jan Rulewski: Ale ona nie jest kolizyjna.)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Troszeczkę jest.)

Ale jeszcze nie poznaliśmy stanowiska rządu. Będziemy nad nią później głosować. Dobrze?

(*Głos z sali*: Nie, bo ona dotyczy tej samej materii.)

Dobrze.

(*Senator Bohdan Paszkowski*: Panie Przewodniczący, ale ona będzie bezprzedmiotowa...)

No właśnie. Skoro jest bezprzedmiotowa, to...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa*: Poprawka zgłoszona przez senatora Rulewskiego jest dalej idąca, więc powinna być przegłosowana wcześniej.)

Dobrze. Głosujemy wobec tego nad poprawką pana senatora Rulewskiego, którą macie państwo zapisaną pod numerem trzynastym w tym brudnopisie.

(*Senator Piotr Zientarski*: Ale rząd się jeszcze nie wypowiedział.)

Stanowisko rządu w tej sprawie.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Rząd jest oczywiście przeciw. Chciałbym przy okazji zapytać pana senatora, gdyby był tak miły i mógł zdefiniować, jakie to są te przypadki służące dobru dziecka.

(*Senator Jan Rulewski*: Rodzice niech o tym decydują.)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję bardzo.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za poprawką pana senatora Rulewskiego? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

(*Głos z sali*: Ktoś się wstrzymał?)

Kto się wstrzymał? (1)

Dziękuję.

To teraz poprawka, którą ja zgłosiłem. Stanowisko rządu było pozytywne.

Kto jest za? (7)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto się wstrzymał? (1)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Poprawka została przyjęta.

Teraz, zgodnie z przyjętym sposobem procedowania, zostanie przedstawione stanowisko rządu co do kolejnych poprawek i odbędą się dalsze głosowania.

Pierwsza poprawka w zestawieniu wniosków pana senatora Rulewskiego. Tak będzie nam łatwiej. Dobrze? Państwo macie to przed sobą.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za poprawką w pkt 5?

(Głos z sali: Czy można ją przeczytać?)

Ta poprawka dotyczy art. 1 zmiany drugiej. Pan senator proponuje, żeby pkt 6 rozpocząć słowami: „pomocy w uzyskaniu mieszkania”.

(Senator Jan Rulewski: Żeby po polsku to było.)

Kto jest za tą poprawką?

(Senator Piotr Zientarski: Ja bym proponował, żeby każdy miał tekst przed sobą, bo będziemy z niego korzystać.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Chwileczkę, proszę państwa.

(Głos z sali: Należy spytać o stanowisko rządu, a potem...)

Pytaliśmy. Stanowisko rządu jest negatywne.

Powtarzam jeszcze raz: Kto jest za?

(Głos z sali: To głosowanie już było.)

Nie. Pan senator zapytał, czego dotyczyła poprawka.

Zarządzam reasumpcję głosowania, bo na skutek niezrozumienia treści poprawki i nieznajomości czy niedosłyszania stanowiska rządu...

(Senator Bohdan Paszkowski: Czy można pytanie formalne?)

Proszę bardzo.

Senator Bohdan Paszkowski:

Czy nie powinniśmy przegłosować, że dokonujemy reasumpcji głosowania?
Czy pan przewodniczący to sam zarządza?

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Bardzo proszę, możemy przegłosować kwestię, czy dokonać reasumpcji głosowania w sytuacji, kiedy pan senator zgłasza, że nie usłyszał, nad jaką poprawką głosujemy, i nie wie, jakie jest stanowisko rządu.

Kto jest za tym, żeby powtórzyć głosowanie? Proszę o podniesienie ręki. (7)

Kto jest przeciwny powtórzeniu głosowania? (6)

A więc przeprowadzimy reasumpcję głosowania.

Kto jest za przyjęciem...

(Senator Jan Rulewski: Przepraszam bardzo, miałbym pytanie do działu legislacyjnego, czy obecny zwrot w tym projekcie rządowym jest poprawny z punktu widzenia zasad języka polskiego.)

Ale opinie Biura Legislacyjnego już znamy.

Bardzo proszę.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Panie Senatorze, ja chciałabym zwrócić uwagę na jedną kwestię. Proszę posłuchać, jak będzie brzmiał ten przepis...

(Senator Jan Rulewski: A jak obecnie brzmi?)

Jest to dopuszczalny zwrot.

(Senator Jan Rulewski: Ale to jest po polsku?)

Panie Senatorze, należy czytać ten przepis w taki sposób. Zdanie wstępne mamy w art. 3 ust. 1 zmienianej ustawy: osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie zapewnienia... Jest to poprawnie pod względem gramatycznym.

(Senator Piotr Zientarski: Po polsku jest. Oczywiście.)

(Senator Jan Rulewski: Zgadza się pani? I ten przepis do końca jest w porządku? Bo potem jest: pomocy w uzyskaniu mieszkania. Pomocy w pomocy?)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Jan Rulewski: Do końca proszę czytać: pomocy w pomocy w uzyskaniu mieszkania.)

(Głos z sali: Nie... Dobrze jest.)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Panie senatorze, dobrze jest to sformułowane.

(Senator Jan Rulewski: Wyraz „pomoc” powtarza się w tym zdaniu wstępnym i końcowym: pomocy w uzyskaniu mieszkania.)

(Głos z sali: Dobrze jest.)

Proszę państwa...

(Senator Jan Rulewski: Chciałem tylko powiedzieć, o co mi chodzi.)

Panie Senatorze, uzasadniał już pan.

(Senator Piotr Zientarski: Wiemy, o co chodzi.)

Przypominam, żeby nie było nieporozumień: stanowisko rządu jest negatywne.

Przystępujemy do głosowania.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę o podniesienie ręki. (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

(Senator Piotr Zientarski: A ktoś się wstrzymał?)

Nie było senatorów, którzy wstrzymali się od głosu, bo liczby się zgadzają.

Art. 1 zmiana piąta. Propozycja skreślenia w art. 7 ust. 1 pktów 2, 3 i 4.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Oczywiście przeciwne.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Proszę o podniesienie ręki. (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka dotyczy także art. 1, zmiany piątej. Chodzi o skreślenie art. 7 ust. 1 pkt 3.

Stanowisko rządu.

(*Senator Jan Rulewski: Ale... To jest pochodna...*)

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

To jest zmiana pochodna, więc także jesteśmy przeciw.

(*Senator Jan Rulewski: Ale wykreślenie tego punktu jest automatyczne...*)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania, choć, co prawda, automatycznie... Już nie będę odstępował od...

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

(*Głos z sali: Rząd jest przeciw.*)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka. Art. 1 nowelizacji, zmiana piąta, która dotyczy art. 8. Propozycja skreślenia ust. 3.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za tą poprawką? Proszę o podniesienie ręki. (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał? (0)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka – skreślenie art. 8a. Chodzi o zmianę szóstą w art. 1 nowelizacji.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rząd jest przeciw.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za tą poprawką? Proszę o podniesienie ręki. (7)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Jeszcze nie zakończono liczenia, Panie Senatorze.

(Głos z sali: Trzymam rękę w górze.)

Kto jest przeciwny? (6)

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Przepraszam... Nikt się nie wstrzymał od głosu, jak rozumiem.

(Głos z sali: Nie.)

Dziękuję.

Kolejna poprawka dotyczy art. 1 zmiany siódmej. Chodzi o skreślenie art. 9b ust 2 pkt 1–5.

Stanowisko rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Przeciwno. Nie dopuszczamy takiego rozwiązania, żeby można byłoby wykreślić udział przedstawicieli organizacji pozarządowych...

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Kolejna poprawka dotyczy także art. 1 zmiany siódmej. Chodzi o zmianę treści art. 9d. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się...

Proszę, Panie Senatorze.

Senator Jan Rulewski:

Tak. Chodzi o to, że trzeba zawiadomić tę osobę. Żeby założyć tę kartę, to trzeba daną osobę przynajmniej zawiadomić.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Dziękuję.

Stanowisko rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

(Senator Piotr Zientarski: Nie, ja nie jestem. Przepraszam...)

Proszę jeszcze raz policzyć.

(Rozmowy na sali)

Proszę jeszcze raz.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka dotyczy art. 1, zmiany ósmej. Wprowadza się dodatkowy punkt... Może pan senator odczyta, bo ja niestety nie jestem w stanie.

Senator Jan Rulewski:

Tak. Chodzi o wprowadzenie dodatkowego punktu w art. 10 ust. 1, pktu 5, który będzie mówił o tym, że Rada Ministrów przyjmie krajowy program przeciwdziałania przemocy, który określi działania zapobiegające upowszechnianiu przemocy w mediach i internecie.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Tu chodzi o zadania gminy...

(Senator Jan Rulewski: Tu nie ma mowy o gminie...)

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda:

Takie są zadania gminy, Panie Senatorze.)

Tak. To jest wpisane w zadania gminy.

Proszę państwa, pan minister w tej sprawie się wypowiedział. Głosujemy.

Kto jest za? (5)

(Senator Stanisław Kogut: Jasiiek, za swoją poprawką nie głosujesz?)

(Wesołość na sali)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

(Senator Piotr Zientarski: Jeszcze: kto się wstrzymał...)

Kto się wstrzymał? (1)

Przepraszam najmocniej, Panie Senatorze.

Poprawka odrzucona.

Kolejna poprawka. Propozycja skreślenia art. 10 ust. 2 i 3. Tak? Chodzi o zmianę ósmą.

(*Senator Jan Rulewski*: Tak, o ten zespół monitorujący.)
Stanowisko rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Oczywiście jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka...

(*Senator Piotr Zientarski*: Czy ktoś się wstrzymał?)

Kto się wstrzymał? (0)

Proszę mnie pilnować, Panie Przewodniczący. Dziękuję.

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka dotyczy zmiany dziewiątej. Propozycja skreślenia art. 10a–10f.
Stanowisko rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Teraz art. 1 nowelizacji, zmiana dwunasta. Propozycja skreślenia art. 12 ust. 2.

Stanowisko rządu.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Jarosław Duda:**

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Kolejna poprawka, art. 2 nowelizacji. Po słowach... Nad tą poprawką już głosowaliśmy. Przepraszam.

To teraz art. 5 nowelizacji, zmiana szósta. Propozycja zmiany wyrazu „zarządza” na wyrazy „może zarządzić”.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

(*Senator Piotr Zientarski: Nikt się nie wstrzymał?*)

Nikt się nie wstrzymał od głosu.

(*Głos z sali: Wszyscy głosowali.*)

Pan przewodniczący mnie tu pilnuje.

Teraz poprawka dotycząca art. 6 nowelizacji, czyli art. 275 zmienianej ustawy.

Proszę, Panie Senatorze, przeczytać tę poprawkę.

Senator Jan Rulewski:

Chodzi o to, że to sąd może nakazać oskarżonemu opuszczenie lokalu mieszkalnego, i to nie na dłużej niż na trzy miesiące.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

(*Senator Jan Rulewski: W takim razie kto zabiera to mieszkanie?*)

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Teraz art. 7 nowelizacji, zmiana pierwsza. Propozycja, żeby skreślić...

(*Głos z sali*: Zastąpić wyraz „odwołuje” wyrazami: „może odwołać”.)

Tak. Zastąpić wyrazami: „może odwołać”.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Głosujemy.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

I ostatnia poprawka: propozycja, żeby wydłużyć *vacatio legis* do dnia 1 września 2010 r.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

(*Senator Jan Rulewski*: Ale nie wdrożymy tego do lipca...)

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Proszę, głosujemy.

Kto jest za? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Wobec tego przystępujemy do głosowania nad całością...

(*Głos z sali*: A poprawki legislacyjne?)

Coś pominąłem?

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa*:

Jeszcze poprawka pana senatora Cichonia, dotycząca skreślenia w art. 7 pktu 1.)

Ale wcześniej był wniosek o skreślenie art. 5–12. Rozumiem, że cały art. 7 tak-
że został skreślony...

(*Głos z sali*: Nie. Chodziło o zmiany, a nie artykuły...)

Ta propozycja została odrzucona, a skoro została odrzucona, to głosujemy nad
poprawką pana senatora Cichonia. Zgoda. Ma pani rację.

Stanowisko rządu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Jarosław Duda:

Jesteśmy przeciw.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za tą poprawką? (6)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że poprawka została odrzucona.

Po przegłosowaniu wszystkich poprawek oddaję głos panu przewodniczącemu w celu dokończenia posiedzenia.

(Senator Piotr Zientarski: Jeszcze te poprawki, które zostały na samym początku przedstawione, które ja zgłosiłem, to znaczę przejąłem. One zostały pozytywnie zaopiniowane.)

Tak jest, przepraszam... Mam je zanotowane.

Przystępujemy zatem do głosowania.

Stanowisko rządu w przypadku poprawek, które przejął pan senator przewodniczący Zientarski było za każdym razem pozytywne, dlatego nie będę pytał przedstawiciela rządu...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dzisiaj to było.

(Senator Piotr Zientarski: Dzisiaj, tak.)

Proszę państwa, nie będę tych poprawek cytował. Macie państwo opinię przed sobą.

(Senator Piotr Zientarski: Tak, wszyscy mamy.)

Kto jest za przyjęciem poprawki piątek...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Panie Senatorze Przewodniczący, proszę nam dać chwilę, żebyśmy się wczytali, dlatego, że to jest zbyt duży...)

Ależ bardzo proszę. Pytaliśmy już...

(Senator Piotr Zientarski: Ale to już było.)

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Ja wiem, że było, ale teraz słyszę, że... Głosujemy nad poprawkami legislacyjnymi. Tak? Nad wszystkimi?)

(Senator Piotr Zientarski: Nie, tylko te pierwotne.)

Tylko te, na które na początku państwo wyraziliście zgodę.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Tylko te, na które wyraziliśmy zgodę? To oczywiście tak...)

Tylko te poprawki głosił formalnie pan senator Zientarski.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Rozumiem. Przepraszam.)

Proszę bardzo.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Piotr Zientarski: Poprawki od pierwszej do dziewiątej...)

Nie... Przepraszam bardzo, ale poprawki pierwsza, druga, trzecia i czwarta były zaopiniowane negatywnie, a więc nie może być od pierwszej do dziewiątej. Bardzo przepraszam.

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Dlatego właśnie chciałem, żeby to doprecyzować.)

Bardzo proszę, Pani Legislato.

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Danuta Drypa:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Pan przewodniczący Zientarski przejął poprawki pozytywnie zaopiniowane przez rząd zawarte w uwagach: piątej, szóstej, siódmej, ósmej, dziewiątej, jedenastej, dwunastej, piętnastej i szesnastej. Tylko w przypadku tych uwag...

(Sekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Jarosław Duda: Potwierdzamy...)

(Przewodniczący Mieczysław Augustyn: Czy musimy głosować nad każdą z osobna, czy możemy...)

(Senator Bohdan Paszkowski: Blokowo można.)

Pan przewodniczący przejął tylko te poprawki, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez rząd.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Rozumiem. Ale nad każdą z tych przejętych poprawek musimy głosować z osobna. Tak?

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Danuta Drypa: Tak.)

Dobrze. Głosujemy.

Poprawka piąta w zestawieniu Biura Legislacyjnego.

Kto jest za? (11)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Dwoje senatorów wstrzymało się od głosu.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka szósta z tego zestawienia.

Kto jest za? (12)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawka została przyjęta.

Poprawka siódma.

Kto jest za? (11)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Dwoje senatorów wstrzymało się od głosu.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki. (11)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Dwa głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dziewiąta.

Kto jest za? (10)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Trzy głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka jedenasta.

Kto jest za? (10)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Trzy głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta.

Kto jest za? (10)

(Głos z sali: Dziewięć?)

Dziesięć. Pani senator też głosowała za.

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Trzy głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka piętnasta.

Kto jest za? (10)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (3)

Trzy głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka szesnasta, ostatnia.

Kto jest za? (9)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (4)

Cztery głosy wstrzymujące się.

Poprawka została przyjęta.

To już wszystkie poprawki. Wobec tego możemy przystąpić do głosowania nad całością.

Senator Jan Rulewski:

Zgłaszamy wniosek mniejszości.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Pan senator Rulewski wraz z kim zgłasza wniosek mniejszości?

(Senator Jan Rulewski: Kto na ochotnika?)

Z panem senatorem Kaletą i senatorem Paszkowskim. Jakie poprawki?

(Senator Jan Rulewski: Wszystkie poprawki z zestawu przedstawionego komisji.)

Wszystkie przegłosowane negatywnie, nieprzyjęte. Tak? Bo jedna została przyjęta.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Senator Piotr Kaleta:

Panie Przewodniczący, wniosek mniejszości o odrzucenie ustawy w całości.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Są więc dwa wnioski mniejszości: wniosek pana senatora Kalety i pana senatora...

Senator Zbigniew Cichoń:

Ja zgłaszam jako wniosek mniejszości te poprawki, które zgłosiłem wcześniej.

Przewodniczący Mieczysław Augustyn:

Ale to pan powtarza...

(Senator Zbigniew Cichoń: To już jest. Tak?)

Tak.

(Senator Zbigniew Cichoń: Rozumiem. To nie, to przyłączam się...)

Rozumiem, Panie Senatorze, że wszystkie odrzucone, a więc i ten pański jest także wnioskiem mniejszości. Tak? Bo był odrzucony.

(Senator Piotr Kaleta: Wyjątkowy, bo jest najdalej idący.)

Dobrze. Są dwa wnioski mniejszości. Jeden pana senatora Kalety wraz z panem senatorem Paszkowskim o odrzucenie ustawy w całości, a drugi panów senatorów Rulewskiego, Paszkowskiego, Kalety...

(Senator Jan Rulewski: I Cichonia.)

...Cichonia i Koguta o przyjęcie wszystkich...

(Senator Jan Rulewski: ...kilkunastu...)

...poprawek, które nie znalazły poparcia większości komisji.

Przystępujemy do głosowania nad całością ustawy wraz z poprawkami przyjętymi przez komisję.

Kto jest za? (8)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto się wstrzymał? (0)

Pięć głosów przeciw.

Ustawa została przyjęta.

Proszę bardzo.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Komisji Ustawodawczej Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Proponuję, ażeby sprawozdawcą tej ustawy w imieniu dwóch komisji, Komisji Ustawodawczej oraz Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, był pan przewodniczący Komisji Rodziny i Polityki Społecznej, Mieczysław Augustyn.

Czy są inne propozycje?

(Głos z sali: A pan przewodniczący?)

Jest taka propozycja. Tak? Czy mamy głosować?

(Głosy z sali: Tak, głosujmy.)

Proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie, nie wyrażam.

(Wesołość na sali)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dziękuję.

A sprawozdawcy wniosków mniejszości? Proszę się zgłaszać.

(Głos z sali: Pan Rulewski na sprawozdawcę.)

Pan senator Rulewski, pan senator Kaleta i pan senator Cichoń. Tak?

(Głos z sali: Nie, dwie osoby.)

Dwie? Pan senator Rulewski i pan senator Kaleta. Dobrze.

Bardzo dziękuję wszystkim gościom za przybycie na nasze posiedzenie. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 20 minut 46)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851